

STRATEGIA
BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2020

STRATEGIA
BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa

2020

*Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej
została zatwierdzona w dniu 12 maja 2020 roku
przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
na wniosek Prezesa Rady Ministrów.*

*Z dniem zatwierdzenia niniejszej Strategii
przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej traci moc
Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej
wydana w 2014 roku.*

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA	6
WARTOŚCI, INTERESY NARODOWE I CELE STRATEGICZNE W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO	11
FILAR I	
BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA I OBYWATELI	12
Zarządzanie bezpieczeństwem narodowym	13
Odporność państwa i obrona powszechna	15
Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	18
Cyberbezpieczeństwo	20
Przestrzeń informacyjna	21
FILAR II	
POLSKA W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA MIĘDZYNARODOWEGO	22
Sojusz Północnoatlantycki i Unia Europejska	23
Współpraca bilateralna, regionalna i w wymiarze globalnym	25
FILAR III	
TOŻSAMOŚĆ I DZIEDZICTWO NARODOWE	27
Tożsamość narodowa Rzeczypospolitej Polskiej	28
Tworzenie pozytywnego wizerunku Polski	29
FILAR IV	
ROZWÓJ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY. OCHRONA ŚRODOWISKA	30
Zdrowie i ochrona rodziny	31
Polityka migracyjna	32
Bezpieczeństwo ekonomiczne	33
Bezpieczeństwo energetyczne	34
Ochrona środowiska naturalnego	35
Potencjał naukowy i technologiczny	36
ZAKOŃCZENIE	37

WSTĘP

Współczesne środowisko bezpieczeństwa jest coraz bardziej złożone i niepewne. Rosną interakcje polityczne, militarne, gospodarcze i społeczne w skali krajowej, regionalnej i globalnej. Wywiera to znaczący wpływ zarówno na strategię, jak i główne kierunki transformacji systemu bezpieczeństwa narodowego. Opracowanie i realizacja niniejszej Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej wynika z potrzeby zapewnienia zdolności państwa do przeciwdziałania zagrożeniom i sprostania wyzwaniom, wynikającym ze zmieniających się uwarunkowań bezpieczeństwa Polski. Ma również na celu wykorzystanie szans, dzięki którym możliwa będzie poprawa bezpieczeństwa państwa i obywateli, zapewnienie jego dalszego rozwoju oraz wzmocnienie pozycji Rzeczypospolitej Polskiej na arenie międzynarodowej.

Strategia określa kompleksową wizję kształtowania bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej we wszystkich jego wymiarach. Uwzględnia aspekt podmiotowy (wymiar wewnętrzny bezpieczeństwa narodowego oraz środowisko międzynarodowe – stosunki bilateralne, współpracę regionalną, w skali globalnej oraz współpracę na forach organizacji międzynarodowych) oraz przedmiotowy (uwzględnia wszystkie wymiary funkcjonowania systemu bezpieczeństwa narodowego). Interesy narodowe oraz cele strategiczne w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego zostały sformułowane w zgodzie z wartościami narodowymi określonymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zapisy zawarte w niniejszym dokumencie powinny znaleźć rozwinięcie i odzwierciedlenie w krajowych dokumentach strategicznych w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego i rozwoju Polski. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej uwzględnia kontekst obecności Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim i Unii Europejskiej.

ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA

Postępująca dekompozycja porządku międzynarodowego w sposób niekorzystny wpływa na środowisko bezpieczeństwa Polski, utrudniając realizację interesów narodowych i osiągnięcie celów strategicznych. W wyniku tych zmian kształtuje się środowisko bezpieczeństwa, które cechuje niepewność i nieprzewidywalność, będące wynikiem m.in. braku poszanowania prawa międzynarodowego i niewypełniania zobowiązań międzynarodowych. Rośnie liczba zagrożeń i wyzwań dla bezpieczeństwa o różnym charakterze.

Najpoważniejsze zagrożenie stanowi neoimperialna polityka władz Federacji Rosyjskiej, realizowana również przy użyciu siły militarnej. Agresja na Gruzję, nielegalna aneksja Krymu oraz działania we wschodniej Ukrainie naruszyły podstawowe zasady prawa międzynarodowego i podważyły filary systemu bezpieczeństwa europejskiego.

Federacja Rosyjska intensywnie rozbudowuje ofensywny potencjał wojskowy (w tym na zachodnim kierunku strategicznym), rozwija systemy antydostępowe m.in. w regionie Morza Bałtyckiego, w tym w obwodzie kaliningradzkim, oraz prowadzi ćwiczenia wojskowe na dużą skalę, w oparciu o scenariusze zakładające konflikt z państwami Sojuszu Północnoatlantyckiego, szybki przerzut dużych zgrupowań wojsk, a nawet użycie broni jądrowej.

Federacja Rosyjska prowadzi również działania poniżej progu wojny (o charakterze hybrydowym), niosące ryzyko wybuchu konfliktu (w tym niezamierzonego, wynikającego z gwałtownej eskalacji w rezultacie incydentu, szczególnie militarne), a także podejmuje wszechstronne i kompleksowe działania za pomocą środków pozamilitarnych (w tym: cyberataki, dezinformacja) celem destabilizacji struktur państw i społeczeństw zachodnich oraz wywoływania podziałów wśród państw sojusznicznych. Należy przyjąć, że Federacja Rosyjska będzie kontynuowała politykę podważania obecnego ładu międzynarodowego, opartego na prawie międzynarodowym, w celu odbudowy pozycji mocarstwowej i stref wpływów.

Podstawowym czynnikiem kształtującym bezpieczeństwo Polski jest jej silne osadzenie w strukturach transatlantyckich i europejskich, a także rozwój współpracy dwustronnej i regionalnej z najważniejszymi partnerami. W ostatnich latach stosunki transatlantyckie, jak i proces integracji europejskiej zostały poddane próbom. Strategiczne więzi między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a europejski-

mi sojusznikami przechodzą ewolucję. W ramach Unii Europejskiej pojawiają się rozbieżne koncepcje dalszego jej rozwoju. Zauważalne jest również ryzyko osłabienia spójności stanowiska i działań państw członkowskich Sojuszu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej, wskutek rosnących napięć wewnętrznych oraz w wyniku działań podmiotów zewnętrznych.

Zagrożenie stanowią również utrzymujące się konflikty regionalne i wewnętrzne w południowym sąsiedztwie Europy. W ich efekcie, a także wskutek gwałtownego przyrostu naturalnego oraz różnic w poziomie życia nasiliła się presja migracyjna, która pozostaje wyzwaniem dla bezpieczeństwa Europy.

W skali globalnej ważnym zjawiskiem jest zaostrzająca się strategiczna rywalizacja między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, Chińską Republiką Ludową oraz Federacją Rosyjską, która wywiera wpływ na cały system międzynarodowy.

W ostatnich latach mamy do czynienia z szerokim spektrum form konfliktów zbrojnych, różniących się m.in. skalą, intensywnością, złożonością i czasem trwania oraz zacieraniem się granic między wojną a pokojem. Globalnej niepewności sprzyja też m.in.: podważanie traktatów i porozumień rozbrojeniowych, proliferacja broni masowego rażenia oraz zagrożenie terroryzmem i przestępczością zorganizowaną.

Działania poniżej progu wojny, w tym działania o charakterze hybrydowym, w dalszym ciągu będą pozostawać istotnym środkiem polityki, służącym zarówno podmiotom państwowym, jak i pozapaństwowym do osiągnięcia ich celów. Można spodziewać się dalszego rozwoju zdolności do prowadzenia działań w wielu wymiarach, w tym w cyberprzestrzeni i w przestrzeni kosmicznej.

Rozwój nowych technologii – zarówno cywilnych, jak i wojskowych – sprawia, że istotnie wzrasta wykorzystanie bezzałogowych i autonomicznych systemów, zautomatyzowanych i zrobotyzowanych platform uzbrojenia wykorzystujących sztuczną inteligencję, a także systemów broni precyzyjnego rażenia na dalekie odległości, w tym rakiet balistycznych i manewrujących. Za szczególnie niebezpieczny uznaje się wzrost prawdopodobieństwa użycia taktycznej broni jądrowej w klasycznej operacji zbrojnej, w tym jako elementu deeskalacji konfliktu.

Następuje szybki postęp w dziedzinie technologii cyfrowych. Powoduje to konieczność efektywnego wykorzystania najnowszych technologii. Rozwój rozwiązań opartych na szerokopasmowych sieciach łączności stacjonarnej i mobilnej (5G i kolejnych generacji), Internecie Rzeczy, chmurze obliczeniowej, technologii

kwantowych, automatyzacji usług, uczeniu maszynowym, nanotechnologii i sztucznej inteligencji stwarza nowe możliwości rozwojowe dla Polski, równocześnie generując nieznane wcześniej zagrożenia. Wyzwaniem dla państwa jest włączenie się w wyścig technologiczny w tym obszarze, dającym Polsce możliwość wyjścia z roli wyłącznie użytkownika i dołączenie do grona krajów o efektywnie funkcjonującej gospodarce cyfrowej, dostarczających rozwiązania i współtworzących międzynarodowe standardy.

Sieci łączności stacjonarnej i mobilnej są podstawą wymiany informacji. Obejmują one łączność głosową, transmisję danych, wideo i szeroko pojęty dostęp do Internetu dla wszystkich innych kluczowych sektorów gospodarki. Jako takie, systemy łączności są kluczowym elementem zasobów bezpieczeństwa narodowego i gotowości na wypadek sytuacji kryzysowych, a zatem stanowią ważny element krajowej infrastruktury krytycznej. W tym zakresie kluczowym wyzwaniem jest rozbudowa bezpiecznych i nowoczesnych sieci telekomunikacyjnych zdolnych obsłużyć coraz większą ilość użytkowników końcowych i systemów.

W kontekście rewolucji cyfrowej należy uwzględnić szczególną rolę cyberprzestrzeni oraz przestrzeni informacyjnej. Stwarza to również pole do dezinformacji i manipulacji informacją, co wymaga prowadzenia skutecznych działań z zakresu komunikacji strategicznej.

Kluczowe dla Polski jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego. Rynki Polski oraz innych państw regionu Europy Środkowej i Bałkanów są zdominowane przez dostawy gazu i ropy naftowej z Federacji Rosyjskiej. Nowe projekty, zwłaszcza Nord Stream 2, wzmocnią zależność państw tych regionów od surowca ze Wschodu oraz stworzą ryzyko wykorzystywania wybiórczych dostaw gazu jako instrumentu nacisku politycznego. Odrębnym wyzwaniem jest zachowanie konkurencyjności produkcji energii elektrycznej w Polsce z uwagi na politykę klimatyczno-energetyczną Unii Europejskiej, zmierzającą do znaczącego ograniczenia wykorzystania węgla w produkcji energii elektrycznej. Istotnym problemem w kontekście bezpieczeństwa energetycznego pozostaje stan polskiej infrastruktury: elektrowni, niedostatecznie rozwiniętych sieci przesyłowych, zwłaszcza sieci elektroenergetycznych i gazowych oraz magazynów gazu. Niewystarczająca jest dotychczasowa rozbudowa sieci przesyłowych i magazynowych ropy naftowej i paliw.

W zakresie bezpieczeństwa finansowego państwa i stabilności gospodarki państwa wyzwaniem dla bezpieczeństwa narodowego jest zapewnienie wysokiej skuteczności i efektywności instrumentów nadzoru nad rynkami finansowymi, w szczególności nadzoru bankowego i nad rynkami kapitałowymi. Zasadne są dalsze działania w oparciu o nowoczesne rozwiązania w obszarze technologii finanso-

wych, przy jednoczesnej implementacji rozwiązań optymalizujących ryzyka ich funkcjonowania.

Utrzymujący się w Polsce brak zastępowalności pokoleń, zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa, w tym znaczący wzrost liczby osób starszych, stanowi coraz większe wyzwanie dla finansów publicznych, w szczególności w zakresie realizacji zadań w obszarze systemu emerytalnego oraz opieki zdrowotnej i instytucjonalnej.

W zakresie systemu ochrony zdrowia kluczowe jest przeciwdziałanie skutkom chorób cywilizacyjnych, niwelowanie społecznych nierówności w dostępie do opieki zdrowotnej i zwiększenie świadomości zdrowotnej obywateli. Istotnym problemem jest narastający deficyt kadry medycznej, przy rosnącym zapotrzebowaniu na świadczenia zdrowotne. Równocześnie społeczeństwo oczekuje łatwej dostępności do nowoczesnych metod diagnostyki i leczenia. Globalizacja i nieograniczone możliwości szybkiego przemieszczania się ludności po całym świecie stwarzają szereg zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, w tym dla polskich obywateli. Ich źródłem mogą być m.in. lekoodporne bakterie i wirusy, skutkujące znaczącymi negatywnymi następstwami zdrowotnymi, gospodarczymi i społecznymi, czego przykładem jest pandemia koronawirusa SARS-CoV-2. Wyzwaniem w tym obszarze jest sprawne, adekwatne do potrzeb, działanie organów państwa w zwalczaniu zagrożeń epidemicznych i ich następstw oraz odpowiednie przygotowanie procedur postępowania, a także dysponowanie właściwą ilością personelu medycznego oraz środków ochronnych.

Zagrożenie dla bezpieczeństwa w obszarze ochrony środowiska naturalnego stanowią również postępujące zmiany klimatu, które mogą powodować groźne i wcześniej niewystępujące na terenie Polski anomalie pogodowe (np. długotrwałe susze), obejmujące duże obszary kraju, a także zanieczyszczenia oraz emisje szkodliwych substancji, w tym powodujące smog. Przekłada się to na pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców Polski, może negatywnie wpływać na bezpieczeństwo żywnościowe kraju i dostępność zasobów wodnych dobrej jakości. Wyzwaniem jest zachowanie wszystkich funkcji lasów, jako jednego z kluczowych elementów bezpieczeństwa ekologicznego kraju.

Konieczna jest poprawa zarządzania bezpieczeństwem narodowym (adekwatnie do współczesnych wyzwań i zagrożeń) poprzez m.in. zintegrowanie wielu rozproszonych, funkcjonujących obok siebie rozwiązań. Obecny stan utrudnia elastyczne i szybkie reagowanie na zaistniałe sytuacje. Wymaga to spójnych i kompleksowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w tym zakresie, zmierzających do stworzenia zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem narodowym.

Polska wykorzystuje szanse do wzmocnienia bezpieczeństwa narodowego i rozwoju państwa. Polityka gospodarcza sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości poprzez zwiększanie konkurencyjności i innowacyjności rodzimych podmiotów gospodarczych. Wzrost potencjału ekonomicznego przekłada się na stałe zwiększanie aktywności naszych przedsiębiorstw w handlu międzynarodowym i atrakcyjności Polski dla zagranicznych inwestorów. Pomimo obserwowanego globalnego spowolnienia koniunktury Polska utrzymuje wysokie tempo wzrostu gospodarczego.

W obliczu postępującej globalizacji polska gospodarka musi się mierzyć z coraz silniejszą konkurencją na rynkach zagranicznych. Aby sprostać temu wyzwaniu, prowadzone są działania polityki gospodarczej i strukturalnej, skupione na innowacjach, znajdowaniu nisz, adaptacji i rozwoju nowych technologii, a także budowaniu światowych marek. Siła polskiej gospodarki przekłada się na siłę potencjału obronnego państwa. Stale podejmowane są działania na rzecz zwiększenia odporności państwa i społeczeństwa na współczesne zagrożenia.

Jednocześnie Polska zabiega również o wzmocnienie zewnętrznych filarów bezpieczeństwa m.in. poprzez członkostwo w Sojuszu Północnoatlantyckim i Unii Europejskiej, partnerstwo strategiczne ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki, a także współpracę regionalną na rzecz bezpieczeństwa. Proces adaptacji strategicznej Sojuszu Północnoatlantyckiego doprowadził do wzmocnienia sojuszniczej polityki odstraszania i obrony, w tym poprzez obecność sił sojuszniczych na polskim terytorium. Bezpieczeństwo Polski jest także wzmocniane poprzez rozwój współpracy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w wymiarze bezpieczeństwa i obrony, energetyki, wymiany handlowej, inwestycji oraz badań i rozwoju. Czynnikiem wzmacniającym potencjał obronny staje się zacieśnianie współpracy politycznej, wojskowej i przemysłowo-obronnej z najważniejszymi partnerami europejskimi w formule bilateralnej, a także w ramach Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE, m.in. poprzez zaangażowanie w wybrane projekty Stałej Współpracy Strukturalnej Unii Europejskiej oraz udział polskich podmiotów w projektach finansowanych z Europejskiego Funduszu Obronnego. Polska przywiązuje również dużą wagę do rozwoju współpracy regionalnej, m.in. w ramach Dziewiątki Bukaresztańskiej, Grupy Wyszehradzkiej, Trójkąta Weimarskiego, Inicjatywy Trójmorza oraz współpracy z państwami regionu Morza Bałtyckiego. Istotnym instrumentem jest zaangażowanie Polski w misje i operacje Sojuszu Północnoatlantyckiego, Unii Europejskiej, Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, a także o charakterze koalicyjnym.

WARTOŚCI, INTERESY NARODOWE I CELE STRATEGICZNE W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

Rzeczpospolita Polska tworzy warunki do realizacji interesów narodowych i osiągnięcia celów strategicznych w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego w zgodzie z wartościami, które obejmują: niepodległość i suwerenność państwa, bezpieczeństwo obywateli, wolności i prawa człowieka i obywatela, godność człowieka, sprawiedliwość, tożsamość i dziedzictwo narodowe, demokratyczne państwo prawa, solidarność, ład międzynarodowy oparty na zasadach prawa międzynarodowego oraz ochronę środowiska.

Interesy narodowe w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego obejmują:

1. Strzeżenie niepodległości, nienaruszalności terytorialnej, suwerenności oraz zapewnienie bezpieczeństwa państwa i obywateli.
2. Kształtowanie porządku międzynarodowego, opartego na solidarnej współpracy i poszanowaniu prawa międzynarodowego, dającego gwarancje bezpiecznego rozwoju Polski.
3. Umacnianie tożsamości narodowej i strzeżenie dziedzictwa narodowego.
4. Zapewnienie warunków do trwałego i zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego oraz ochronę środowiska naturalnego.

Powyższe interesy narodowe tworzą filary bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej. Ich realizacja odbywa się poprzez osiągnięcie wynikających z nich celów strategicznych, wymagających zaplanowania i wdrożenia określonych zadań oraz posiadania i wykorzystania odpowiednich sił, środków oraz zdolności. Obejmują one, niżej wymienione, kluczowe przygotowania i działania strategiczne.

FILAR I

BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA I OBYWATELI

Strzeżenie niepodległości, nienaruszalności terytorialnej,
suwerenności oraz zapewnienie bezpieczeństwa państwa
i obywateli będzie realizowane poprzez osiągnięcie następujących celów
strategicznych i realizację wynikających z nich zadań oraz działań.

|

ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM NARODOWYM

- I. Zintegrowanie zarządzania bezpieczeństwem narodowym, w tym kierowania obroną państwa oraz budowanie zdolności adaptacyjnych:**
 - I.1 Zintegrować system zarządzania bezpieczeństwem narodowym, w tym kierowania obroną państwa, umożliwiając połączenie procesów, procedur i praktyk działania, poprzez scalenie dotychczas funkcjonujących systemów, w szczególności kierowania bezpieczeństwem narodowym, zarządzania kryzysowego oraz cyberbezpieczeństwa. Zapewnić zdolność do szybkiej adaptacji wobec pojawiających się nowych wyzwań i zagrożeń oraz identyfikacji szans.
 - I.2 Stworzyć ponadresortowy mechanizm koordynacji zarządzania bezpieczeństwem narodowym poprzez utworzenie komitetu Rady Ministrów, odpowiedzialnego na poziomie strategicznym za rozpatrywanie spraw z zakresu polityk, strategii i programów w obszarze zarządzania bezpieczeństwem narodowym, w sposób zapewniający spójność i konsekwentną ich realizację oraz jego powiązanie z nową rolą i kompetencjami Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.
 - I.3 Włączyć Marszałków Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w przygotowania do zarządzania bezpieczeństwem narodowym.
 - I.4 Dostosować mechanizmy i instrumenty wspierające Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie zmian dotyczących bezpieczeństwa i obronności, w tym kierowania obroną państwa.
 - I.5 Dostosować krajowy system zarządzania kryzysowego do systemu reagowania kryzysowego Sojuszu Północnoatlantyckiego tak, aby obejmował również obszar konfliktu polityczno-militarnego i umożliwiał płynne przechodzenie od stanu pokoju do stanu kryzysu i stanu wojny, a także tworzył skuteczne narzędzia do przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń, w tym o charakterze hybrydowym.

- 1.6 Dokonać przeglądu, ustalić hierarchię oraz wzajemne zależności dokumentów strategicznych i planistycznych, a także mechanizmów je implementujących, w zakresie bezpieczeństwa narodowego i obrony państwa oraz rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.
- 1.7 Przygotować i wdrożyć system łączności na potrzeby zarządzania systemem bezpieczeństwa narodowego, w tym kierowania obroną państwa.
- 1.8 Zapewnić, w ramach kompleksowego i zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego, na wszystkich poziomach administracji rządowej i samorządowej, spójność planowania cywilnego oraz planowania obronnego, a także możliwość selektywnej realizacji zadań, stosownie do potrzeb.

Do realizacji powyższych działań zostanie opracowana ustawa o zarządzaniu bezpieczeństwem narodowym.

ODPORNOŚĆ PAŃSTWA I OBRONA POWSZECHNA

2. **Podniesienie odporności państwa na zagrożenia, poprzez tworzenie systemu obrony powszechnej, opartego na wysiłku całego narodu oraz budowanie zrozumienia dla rozwoju odporności i zdolności obronnych Rzeczypospolitej Polskiej:**
 - 2.1 Budować system obrony powszechnej w pełni wykorzystujący potencjał instytucji państwowych i samorządowych, podmiotów systemu edukacji i szkolnictwa wyższego, społeczności lokalnych, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych oraz obywateli, który będzie stanowił kompleksową odporność państwa na zagrożenia niemilitarne i militarne.
 - 2.2 Budować odporność państwa na zagrożenia, w tym o charakterze hybrydowym, zapewniać powszechny charakter obrony cywilnej i ochrony ludności oraz gromadzić i utrzymywać zdolności do odtwarzania niezbędnych zasobów.
 - 2.3 Rozwijać zdolności systemu ochrony zdrowia oraz struktur administracji publicznej do zwalczania zagrożeń epidemicznych, zwłaszcza chorób wysoce zakaźnych i szczególnie niebezpiecznych. Należy podjąć działania ukierunkowane na rozbudowę zaplecza diagnostycznego, w tym zwłaszcza budowę zdolności do szybkiego wykrywania zagrożeń epidemicznych, a także analizy i prognozy ich rozprzestrzeniania w czasie rzeczywistym. Odpowiednie środki ochrony i sprzęt medyczny powinny zostać włączone do programu rezerw strategicznych. Państwo powinno wspierać rozwój usytuowanych w Polsce zdolności produkcyjnych branży medycznej.
 - 2.4 Budować wiedzę i zdolności do kształtowania bezpieczeństwa narodowego, oparte na szerokim zaangażowaniu organów władzy publicznej, w tym samorządowej, jednostek tworzących systemy edukacji oraz szkolnictwa wyższego i nauki, gospodarki, organizacji pozarządowych oraz obywateli dla dostosowania do stale zmieniających się potrzeb, w powiązaniu z promowaniem postaw patriotycznych, powinności obywatelskich oraz zachowań prospołecznych.

- 2.5 Budować kapitał społeczny poprzez kształtowanie umiejętności współpracy, sieci formalnych i pozaformalnych organizacji społecznych oraz kształtowanie wspólnoty wartości w polskim społeczeństwie.
- 2.6 Zredefiniować system obrony cywilnej i ochrony ludności, nadając mu powszechny charakter, zarówno na terenie aglomeracji miejskich, jak i w obszarach wiejskich, z położeniem nacisku na budowanie zdolności do stałej adaptacji systemu wobec zmieniających się wyzwań i zagrożeń. Opracować ustawę kompleksowo regulującą problematykę obrony cywilnej.
- 2.7 Zwiększyć odporność na zagrożenia przede wszystkim w zakresie: ciągłości rządzenia i funkcjonowania państwa, skutecznych dostaw energii, niekontrolowanego przepływu osób i relokacji ludności, gromadzenia, ochrony oraz zagospodarowania zasobów żywności i wody, zdolności do postępowania w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze masowym, odpornych sieci telekomunikacyjnych i systemów teleinformatycznych, systemów informowania i ostrzegania ludności oraz wydolnego systemu transportowego.
- 2.8 Wdrożyć model ochrony infrastruktury krytycznej, polegający na zapewnieniu jej ciągłości działania oraz świadczonych przez nią usług.
- 2.9 Wprowadzić jednolity system zarządzania zasobami osobowymi, w tym administrowania zasobami rezerw osobowych na potrzeby bezpieczeństwa narodowego, uwzględniając priorytet dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2.10 Rozwijać zdolności państwa w zakresie zapobiegania i reagowania na zagrożenia o charakterze terrorystycznym oraz zwalczania przestępczości zorganizowanej, z uwzględnieniem działalności przestępczej w cyberprzestrzeni.
- 2.11 Wzmocnić pewność obrotu prawnego poprzez: zapewnienie skutecznej ochrony prawnej obywatelom, sprawnie funkcjonującego sądownictwa i właściwego wykonywania orzeczeń sądowych.
- 2.12 Kontynuować wzmocnienie kontrwywiadowczego zabezpieczenia organów państwowych i infrastruktury krytycznej, adekwatnie do nasilającej się aktywności obcych służb wywiadowczych – zarówno w sferze wojskowej, jak i cywilnej.

- 2.13 Rozwijać zdolności służb specjalnych państwa na rzecz wczesnej identyfikacji zagrożeń.
- 2.14 Realizować działania w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego kraju, w tym na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej tj. wód wewnętrznych, morza terytorialnego, strefy przyległej i wyłącznej strefy ekonomicznej, w ramach inwestycji celu publicznego, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa i obronności państwa oraz wynikających z tego potrzeb w zakresie ich finansowania.
- 2.15 Stworzyć w obszarze planowania i zagospodarowania przestrzennego warunki do skutecznego i sprawnego uwzględniania potrzeb bezpieczeństwa narodowego.
- 2.16 Stworzyć w obszarze pozamilitarnych przygotowań obronnych optymalne warunki prawne i organizacyjne do elastycznego działania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa w czasie pokoju, kryzysu i w czasie wojny.
- 2.17 Wzmocnić koordynację międzyresortową na rzecz rozwoju zdolności krajowej bazy przemysłowej i technologicznej w obronności, zgodnie z potrzebami bezpieczeństwa państwa, obejmującymi m.in. selektywne uruchamianie działań na rzecz mobilizacji gospodarki i potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2.18 Uwzględnić w ramach systemu rezerw strategicznych potrzeby wynikające ze zmian środowiska bezpieczeństwa.
- 2.19 Zwiększać zdolności w zakresie kryptologii, wytwarzania urządzeń telekomunikacyjnych wyposażonych w moduły kryptograficzne złożone z produkowanych w Polsce podzespołów mikroelektronicznych i własnego oprogramowania.
- 2.20 Zbudować zdolności do rozwoju technologii oraz do produkcji zasobów strategicznych w czasie pokoju, kryzysu i wojny.

SIŁY ZBROJNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3. **Wzmocnienie zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do odstraszenia i obrony przed zagrożeniami bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem podniesienia poziomu mobilności i modernizacji technicznej:**
 - 3.1 Podjąć wysiłek na rzecz przyspieszenia rozwoju zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poprzez zwiększenie dynamiki wzrostu wydatków na obronę, osiągając poziom 2,5 proc. PKB w 2024 roku.
 - 3.2 Kontynuować adaptację struktury dowodzenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej czasu pokoju i wojny do potrzeb wynikających ze zmian w środowisku bezpieczeństwa.
 - 3.3 Wzmacniać zdolności operacyjne Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poprzez uzupełnienie ich stanów osobowych i sprzętowych do zakładanych poziomów, a także dostosować programy szkolenia uwzględniające w szczególności wyzwania współczesnego wielodomenowego środowiska operacyjnego, zdolności do asymetrycznego prowadzenia działań, budowania systemów antydostępowych (izolacji pola walki) oraz manewrowy charakter działań i zdolność do długotrwałego przebywania poza miejscem stałej dyslokacji.
 - 3.4 Zwiększyć zdolności mobilne wojsk oraz efektywność systemu ich wsparcia i zabezpieczenia logistycznego poprzez położenie nacisku na inwestycje w niezbędną infrastrukturę i środki transportu.
 - 3.5 Doskonalić zarządzanie zasobami osobowymi Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając w szczególności usprawnienie: procesów kwalifikacji i naboru do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego żołnierzy oraz pozyskiwania i wykorzystania rezerw osobowych.

- 3.6 Zbudować narodowy, zintegrowany system świadomości sytuacyjnej, oparty na różnych rodzajach środków rozpoznania, łączności, dowodzenia, w tym krajowych systemach satelitarnej obserwacji Ziemi i systemach bezzałogowych statków powietrznych działających w strukturach sieciocentrycznych, przy zachowaniu pełnego bezpieczeństwa kryptograficznego. Budować narodowe zdolności w zakresie komunikacji satelitarnej.
- 3.7 Zapewnić zdolność państwa do skutecznej obrony powietrznej, w tym przeciwrakietowej.
- 3.8 Zbudować zdolności operacyjne Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do precyzyjnego rażenia celów na dalekie odległości oraz obrony przeciwlotniczej i przeciwpancernej.
- 3.9 Rozwijać zdolności operacyjne Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności Wojsk Specjalnych, do zwalczania zagrożeń, w tym o charakterze hybrydowym i działań kontrterrorystycznych, we wszystkich stanach nadzwyczajnych i stanach gotowości obronnej państwa.
- 3.10 Uzyskać zdolności operacyjne do prowadzenia pełnego spektrum działań militarnych w cyberprzestrzeni, rozwijać wojska obrony cyberprzestrzeni oraz zbudować zdolności do prowadzenia działań w przestrzeni kosmicznej, jak również do działań informacyjnych.
- 3.11 Usprawnić system mobilizacyjny, w tym system szkolenia rezerw osobowych.
- 3.12 Dążyć do budowy zdolności do pełnej ochrony i obrony interesów morskich państwa, zwłaszcza zdolności operacyjnych Marynarki Wojennej, oraz wzmocnienia jej współdziałania w układzie sojuszniczym i regionalnym.
- 3.13 Realizować program budowy Wojsk Obrony Terytorialnej, tworząc warunki do rozbudowy powszechnej gotowości obronnej na całym terytorium kraju.
- 3.14 Stworzyć warunki, aby polski przemysł obronny, niezależnie od formy własności, realizował długofalowe potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym poprzez wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych.

CYBERBEZPIECZEŃSTWO

4. **Podniesienie poziomu odporności na cyberzagrożenia oraz zwiększenie poziomu ochrony informacji w sektorze publicznym, militarnym, prywatnym oraz promowanie wiedzy i dobrych praktyk umożliwiających obywatelom lepszą ochronę ich informacji:**
 - 4.1 Zwiększać poziom odporności systemów informacyjnych wykorzystywanych w sferze publicznej i prywatnej oraz militarnej i cywilnej oraz osiągnąć zdolność do skutecznego zapobiegania, zwalczania oraz reagowania na cyberzagrożenia.
 - 4.2 Wzmacniać defensywny potencjał państwa poprzez zapewnienie ciągłego rozwoju krajowego systemu cyberbezpieczeństwa.
 - 4.3 Uzyskać zdolności do prowadzenia pełnego spektrum działań militarnych w cyberprzestrzeni.
 - 4.4 Rozwijać krajowe zdolności w obszarze testowania, badania, oceny i certyfikacji rozwiązań i usług z obszaru cyberbezpieczeństwa.
 - 4.5 Rozwijać kompetencje, wiedzę oraz świadomość zagrożeń i wyzwań wśród kadr administracji publicznej oraz w społeczeństwie w obszarze cyberbezpieczeństwa.
 - 4.6 Wzmacniać i rozbudowywać potencjał państwa m.in. poprzez rozwój rodzimych rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz prowadzenie finansowanych przez państwo prac badawczo-rozwojowych w obszarze nowoczesnych technologii, m.in. uczenia maszynowego, Internetu Rzeczy, szerokopasmowych sieci łączności stacjonarnej i mobilnej (5G i kolejnych generacji), w tym także współpracę z uczelniami i instytucjami naukowymi oraz przedsiębiorstwami – zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego.

PRZESTRZEŃ INFORMACYJNA

5. Zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania państwa i obywateli w przestrzeni informacyjnej:

- 5.1 Na poziomie strategicznym zbudować zdolności do ochrony przestrzeni informacyjnej (w tym do systemowego zwalczania dezinformacji), rozumianej jako przenikające się warstwy przestrzeni: wirtualnej (warstwa systemów, oprogramowania i aplikacji), fizycznej (infrastruktury i sprzętu) i poznawczej (kognitywnej).
- 5.2 Stworzyć jednolity system komunikacji strategicznej państwa, którego zadaniem powinno być prognozowanie, planowanie i realizowanie spójnych działań komunikacyjnych, przy wykorzystaniu szerokiej gamy kanałów komunikacji i mediów oraz wykorzystywać narzędzia rozpoznania oraz oddziaływania w różnych obszarach bezpieczeństwa narodowego.
- 5.3 Aktywnie przeciwdziałać dezinformacji poprzez budowę zdolności i stworzenie procedur współpracy z mediami informacyjnymi oraz społecznościowymi, przy zaangażowaniu obywateli i organizacji pozarządowych.
- 5.4 Dążyć do zwiększenia świadomości społecznej o zagrożeniach związanych z manipulacją informacją poprzez edukację w zakresie bezpieczeństwa informacyjnego.

FILAR II

POLSKA W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA MIĘDZYNARODOWEGO

Kształtowanie porządku międzynarodowego, opartego na solidarnej współpracy i poszanowaniu prawa międzynarodowego, dającego gwarancje bezpiecznego rozwoju Polski będą realizowane poprzez osiągnięcie następujących celów strategicznych i realizację wynikających z nich zadań oraz działań.

SOJUSZ PÓŁNOCNOATLANTYCKI I UNIA EUROPEJSKA

- I. **Wzmocnienie zdolności Sojuszu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej do zapewniania bezpieczeństwa Polski oraz całego obszaru euroatlantyckiego:**
 - I.1 Działać na rzecz wzmocnienia więzi transatlantyckiej, spójności politycznej, solidarności, wiarygodności i skuteczności Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz umacniać pozycję Polski w jego strukturach.
 - I.2 Zabiegać o wzmocnienie odstraszania i obrony Sojuszu Północnoatlantyckiego i zapewnienie jego zdolności do prowadzenia najbardziej wymagających operacji kolektywnej obrony, w tym poprzez podnoszenie gotowości i dostępności sił na jej potrzeby, wzmocnianie sojuszniczego planowania obronnego i operacyjnego, dostosowanego do współczesnych wyzwań i zagrożeń.
 - I.3 Działać na rzecz przyspieszenia procesów decyzyjnych Sojuszu Północnoatlantyckiego, w tym zapewnić większą swobodę operacyjną Naczelnemu Dowódcy Sił Sojuszniczych w Europie.
 - I.4 Dążyć do zwiększenia i utrwalenia obecności wojskowej Sojuszu Północnoatlantyckiego na jego wschodniej flance.
 - I.5 Doskonalić system wsparcia państwa-gospodarza zarówno w militarnej, jak i w pozamilitarnej części systemu obronnego państwa.
 - I.6 Aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu polityki odstraszania nuklearnego Sojuszu Północnoatlantyckiego.
 - I.7 Uczestniczyć w procesie adaptacji Sojuszu Północnoatlantyckiego do współczesnych wyzwań i zagrożeń, zgodnie z optyką „360 stopni”.

- 1.8 Utrzymać dwutorową politykę wobec Federacji Rosyjskiej w ramach Sojuszu Północnoatlantyckiego, polegającą na wzmacnianiu odstraszania i obrony przy jednoczesnej gotowości do prowadzenia uwarunkowanego dialogu.
- 1.9 Zabiegać o rozwój relacji Sojuszu Północnoatlantyckiego z Republiką Finlandii i Królestwem Szwecji jako najbliższymi partnerami Sojuszu Północnoatlantyckiego, z uwzględnieniem ich znaczenia dla bezpieczeństwa Polski oraz całego regionu Morza Bałtyckiego.
- 1.10 Rozwijać sojuszniczą politykę partnerstw oraz działać na rzecz kontynuacji polityki „otwartych drzwi” Sojuszu Północnoatlantyckiego.
- 1.11 Współdziałać na rzecz rozwoju współpracy NATO–UE, m.in. w zakresie ujednoczenia standardów i poprawy infrastruktury umożliwiających przerzut wojsk do Europy oraz mobilność wojskową na terenie Europy, mając na uwadze synergię działań obu organizacji.
- 1.12 Pragmatycznie angażować się w rozwój Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony Unii Europejskiej, w tym w ramach Stałej Współpracy Strukturalnej Unii Europejskiej oraz Europejskiego Funduszu Obrony, dążąc do zapewnienia jej komplementarnego charakteru względem Sojuszu Północnoatlantyckiego.
- 1.13 Zabiegać o zwiększenie zaangażowania Unii Europejskiej w działania na rzecz bezpieczeństwa we wschodnim sąsiedztwie, w tym w ramach Partnerstwa Wschodniego, oraz aktywnie w nich uczestniczyć. Zabiegać o utrzymanie polityki rozszerzenia w ramach Unii Europejskiej.
- 1.14 Zapobiegać narastaniu podziałów pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej i konstruktywnie angażować się w proces integracji europejskiej, aktywnie uczestnicząc w kształtowaniu polityk unijnych, zgodnie z polskimi interesami.

WSPÓŁPRACA BILATERALNA, REGIONALNA I W WYMIARZE GLOBALNYM

2. **Rozwinięcie współpracy w formule bilateralnej, regionalnej oraz w wymiarze globalnym na rzecz wzmocnienia pozycji Polski jako istotnego elementu systemu bezpieczeństwa międzynarodowego:**
 - 2.1 Rozwijać współpracę strategiczną ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki, szczególnie w obszarach bezpieczeństwa i obronności (w tym w formie stałej obecności sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych Ameryki w Polsce), technologii, handlu i energetyki.
 - 2.2 Pogłębiać współpracę bilateralną i regionalną z kluczowymi partnerami europejskimi zwłaszcza w ramach Bukaresztańskiej Dziewiątki, Grupy Wyszehradzkiej i Trójkąta Weimarskiego, a także w innych formatach współpracy wielostronnej.
 - 2.3 Podejmować działania na rzecz umacniania niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy, Gruzji i Republiki Mołdawii, w tym wspierać ich dążenia do realizacji aspiracji europejskich i euroatlantyckich oraz angażować się w działania stabilizacyjne we wschodnim otoczeniu Polski, w tym w ramach Partnerstwa Wschodniego.
 - 2.4 Podejmować działania na rzecz wzmocnienia skuteczności Organizacji Narodów Zjednoczonych odpowiedzialnej za utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie jako istotnego elementu systemu bezpieczeństwa kooperatywnego w Europie.
 - 2.5 Działać na rzecz wzmocnienia prawa międzynarodowego, a także reżimów kontroli zbrojeń, rozbrojenia i nieprolifracji broni masowego rażenia.
 - 2.6 Realizować narodowe interesy oraz w poczuciu solidarności z sojusznikami i partnerami uczestniczyć w misjach i operacjach prowadzonych przez organizacje międzynarodowe (w tym Organizację Narodów Zjednoczonych, Sojusz Północnoatlantycki, Unię Europejską

i Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie) oraz w formule koalicyjnej, z uwzględnieniem zobowiązań wynikających z rezolucji Rady Bezpieczeństwa NZ1325 „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo”.

- 2.7 Wykorzystać położenie geograficzne do rozwoju kraju (tranzytowe położenie na szlakach północ-południe i wschód-zachód, potencjał Bałtyku i regionu Trójmorza).
- 2.8 Rozbudowywać sieć transportową zapewniającą równomierne nasycenie infrastrukturą zwłaszcza obszarów o ograniczonej dostępności transportowej do sieci bazowej i kompleksowej TEN-T, w tym budować polski odcinek Via Carpatia, oraz poprawić dostęp do przejść granicznych na wschodniej granicy Unii Europejskiej.
- 2.9 Selektywnie uczestniczyć w geostrategicznych projektach komunikacyjnych, zgodnie z interesami narodowymi, a w szczególności bezpieczeństwem narodowym Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2.10 Wykorzystywać potencjał i szanse wynikające z nadmorskiego położenia Polski.
- 2.11 Rozbudować porty morskie mające status portów w sieci bazowej TEN-T oraz porty o charakterze regionalnym.
- 2.12 Realizować program rozwoju śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym, w tym służących m.in. poprawie dostępu do portów morskich oraz włączenie ich do sieci TEN-T.
- 2.13 Zbudować Centralny Port Komunikacyjny i włączyć go do krajowego systemu transportowego.

FILAR III

TOŻSAMOŚĆ I DZIEDZICTWO NARODOWE

Umacnianie tożsamości narodowej
oraz strzeżenie dziedzictwa narodowego będzie realizowane dzięki osiągnięciu
następujących celów strategicznych i realizacji wynikających z nich zadań oraz działań.

TOŻSAMOŚĆ NARODOWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

- I. **Wzmocnienie tożsamości narodowej, zakorzenionej w chrześcijańskim dziedzictwie i uniwersalnych wartościach:**
 - I.1 Kształtować i rozwijać postawy patriotyczne jako niezbędny czynnik budowania wspólnoty i tożsamości narodowej, zakorzenionej w chrześcijańskim dziedzictwie i ogólnoludzkich wartościach.
 - I.2 Doskonalić instrumenty i procedury ochrony dziedzictwa kultury na wypadek zagrożenia wojennego i kryzysowego, z uwzględnieniem podmiotów i służb realizujących zadania na rzecz bezpieczeństwa państwa.
 - I.3 Wykorzystywać aktywność Polski na arenie międzynarodowej do promowania rozwoju i ochrony tradycyjnych wartości rodziny, polskiej tożsamości narodowej, kultury i tradycji.
 - I.4 Wzmacniać związki diaspory polskiej z krajem oraz dążyć do zwiększenia jej zaangażowania w działania związane z promocją Polski.

TWORZENIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU POLSKI

2. Wzmacnianie pozytywnego wizerunku Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej atrakcyjności kulturowej i gospodarczej:

- 2.1 Dążyć do wzmocnienia pozycji państwa przy wykorzystaniu dyplomacji publicznej i kulturalnej oraz technologii komunikacji społecznej, uwzględniając cele wynikające m.in. z polityki historycznej państwa. Budować pozytywny wizerunek Rzeczypospolitej Polskiej m.in. poprzez promowanie polskiego języka, kultury (w tym kultury masowej), nauki i historii oraz chrześcijańskiego dziedzictwa Narodu.
- 2.2 Wzmacniać, we współpracy z polskimi przedsiębiorcami, markę polskiej gospodarki oraz wspierać polskie firmy w procesie umiędzynarodowienia, ze szczególnym uwzględnieniem producentów innowacyjnych towarów i usług.
- 2.3 Wzmocnić działania dyplomacji publicznej oraz poprawić współpracę z polonijnymi organizacjami społecznymi celem promowania kultury i gospodarki polskiej.

FILAR IV

ROZWÓJ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY. OCHRONA ŚRODOWISKA

Warunki do trwałego i zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego oraz ochrona środowiska naturalnego będą zapewnione poprzez osiągnięcie następujących celów strategicznych i realizację wynikających z nich zadań oraz działań.

ZDROWIE I OCHRONA RODZINY

I. Poprawa warunków do ochrony i rozwoju rodziny; zwiększanie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli:

- I.1 Wzmacniać działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej, w tym przyrostu naturalnego zapewniającego zastępowalność pokoleniową, m.in. poprzez poprawę sytuacji materialnej rodzin oraz wspieranie wypełniania przez nie funkcji opiekuńczej i socjalizacyjnej. Realizować politykę senioralną zapewniającą osobom starszym bezpieczeństwo socjalne i zdrowotne oraz aktywizować tę grupę do pozostawania jak najdłużej aktywnymi i czynnymi zawodowo.
- I.2 Poprawić koordynację, ciągłość i kompleksowość opieki nad pacjentem w systemie ochrony zdrowia oraz podnieść jakość i dostępność świadczeń zdrowotnych, m.in. poprzez zwiększenie dostępu do infrastruktury ochrony zdrowia, produktów leczniczych o udowodnionej skuteczności, jakości i bezpieczeństwie, a także szersze zastosowanie telemedycyny.
- I.3 Podejmować działania z zakresu profilaktyki i edukacji zdrowotnej, wczesnej diagnozy i rehabilitacji. Rozszerzyć wsparcie dla osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych. Rozwijać zdolności przeciwdziałania zagrożeniom epidemiologicznym.
- I.4 Zwiększyć liczbę i poszerzyć kompetencje personelu medycznego oraz przeciwdziałać migracji pracowników ochrony zdrowia poza granice kraju, m.in. poprzez poprawę warunków zatrudnienia oraz jakości i dostępności kształcenia.
- I.5 Kontynuować działania na rzecz rozwoju kultury fizycznej, a w szczególności: kształtować potrzebę utrzymywania sprawności fizycznej w celu ogólnej poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, na wszystkich szczeblach edukacji stosować nowatorskie metody i sposoby szkolenia sportowego, zapewnić ofertę wsparcia dla wszystkich podmiotów realizujących zadania z obszaru kultury fizycznej oraz zapewnić powszechny dostęp do uprawiania sportu poprzez finansowanie modernizacji istniejącej oraz budowę nowej infrastruktury sportowej i sportowo-rekreacyjnej.

POLITYKA MIGRACYJNA

2. Skoordinowanie polityki migracyjnej z polityką gospodarczą, społeczną i polityką bezpieczeństwa:

Opracować i prowadzić kompleksową politykę migracyjną, skoordynowaną z polityką bezpieczeństwa, polityką gospodarczą i społeczną, uwzględniającą zarówno bieżące, jak i prognozowane potrzeby rynku pracy, integrację migrantów ze społeczeństwem polskim, zapewniającą zachowanie spójności społecznej, jak i przeciwdziałanie możliwym zagrożeniom porządku i bezpieczeństwa publicznego związanym z procesami migracyjnymi.

BEZPIECZEŃSTWO EKONOMICZNE

3. Wzmocnienie bezpieczeństwa ekonomicznego, w tym finansowego:

- 3.1 Wspierać działania zwiększające odporność na międzynarodowe kryzysy finansowe, w szczególności poprzez wzmocnienie stabilności systemu finansów publicznych, przy jednoczesnym zapewnieniu warunków do stabilnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego.
- 3.2 Działać na rzecz dalszej zmiany struktury wydatków publicznych w celu zwiększenia środków na działania prorozwojowe.
- 3.3 Kontynuować działania niwelujące lukę rozwojową względem wyżej rozwiniętych gospodarek, przy równoczesnym zachowaniu zdolności do elastycznej reakcji na wyzwania zewnętrzne i wewnętrzne.
- 3.4 Zapewnić sprawny system przepływu pieniądza w okresie zakłócenia funkcjonowania systemu bankowego.
- 3.5 Wzmacniać zdolności i kompetencje nadzoru w zakresie zwalczania zagrożeń związanych z destabilizacją rynków finansowych, spekulacyjnym atakiem na polską walutę czy drenażem kapitału.
- 3.6 Wzmacniać instrumenty nadzoru nad rynkami finansowymi, w tym rozszerzać i intensyfikować współpracę instytucji nadzorczych i organów ścigania.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE

4. **Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa, opartego o tradycyjne źródła energii, poprzez tworzenie warunków do rozwoju ich alternatyw:**
 - 4.1 Rozbudować i zmodernizować moce wytwórcze oraz sieci przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej na rzecz zapewnienia ciągłości dostaw, w tym zapobiegania nieoczekiwanym przerwom w dostawach. Rozwijać rozproszone źródła energii elektrycznej, w sposób zrównoważony, z dostosowaniem Krajowego Systemu Elektroenergetycznego do charakterystyki pracy tych źródeł.
 - 4.2 Zwiększyć dywersyfikację źródeł dostaw ropy naftowej i gazu ziemnego. Rozbudować istniejące zdolności importu gazu ziemnego (m.in. podniesienie zdolności odbiorczych terminala LNG w Świnoujściu) i budować nowe punkty wejścia do polskiego systemu przesyłowego (budowa gazociągu Baltic Pipe, budowa terminala LNG w Zatoce Gdańskiej). Kontynuować prace nad projektami dywersyfikującymi dostawy paliwa gazowego do państw regionu, w tym Trójmorza. Kontynuować prace związane z rozbudową systemów przesyłowego oraz magazynowania gazu ziemnego, w tym zakończyć budowę szlaku Północ-Południe, umożliwiając stworzenie w Polsce podstaw do funkcjonowania hubu gazowego.
 - 4.3 Zwiększyć przepustowość, bezpieczeństwo pracy i zasięg rurociągów naftowych i paliwowych, a także pojemności baz paliw i ropy.
 - 4.4 Kontynuować działania dyplomatyczne, prawne i administracyjne na rzecz powstrzymania budowy infrastruktury przesyłowej zwiększającej uzależnienie regionu Europy Środkowej od dostaw gazu z Federacji Rosyjskiej, wzmacniać odporność tego regionu na ryzyko wykorzystywania dostaw gazu jako instrumentu nacisku politycznego.

OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

5. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa:

- 5.1 Stworzyć warunki do skutecznego egzekwowania przepisów w zakresie ochrony środowiska.
- 5.2 Stworzyć spójną politykę ochrony, odbudowy i zagospodarowania zasobów wodnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywnościowego kraju.
- 5.3 Zintensyfikować działania na rzecz walki ze smogiem, rozwijać elektromobilność i wykorzystanie paliw alternatywnych, wspierać rozwój energetyki opartej na wykorzystaniu bezemisyjnych źródeł energii oraz usprawnić gospodarkę odpadami.
- 5.4 Dostosować polityki i działania państwa do celów klimatycznych, uzgodnionych na forum organizacji międzynarodowych, związanych z transformacją energetyczną i osiągnięciem neutralności klimatycznej, w sposób uwzględniający specyfikę kraju oraz maksymalizujący ich pozytywny wpływ na poziom życia obywateli, rozwój gospodarczy kraju i konkurencyjność gospodarki, z wykorzystywaniem szans wynikających z wdrażania nowych technologii produkcji energii.
- 5.5 Dążyć do zachowania wszystkich funkcji środowiska naturalnego, w tym lasów jako jednego z kluczowych elementów bezpieczeństwa ekologicznego kraju.

POTENCJAŁ NAUKOWY I TECHNOLOGICZNY

6. Zagospodarowanie kapitału ludzkiego oraz potencjału naukowego i technologicznego do rozwoju gospodarczego kraju:
 - 6.1 Zapewnić warunki sprzyjające rozwojowi innowacyjności, m.in. przez pomoc państwa w finansowaniu projektów, ich komercjalizacji i umiędzynarodowieniu, a także przeciwdziałanie odpływowi kapitału ludzkiego oraz przedsięwzięć za granicę.
 - 6.2 Promować nauki ścisłe w celu zwiększenia kompetencji technologicznych, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa, w tym obronności, oraz kierunki kształcenia szczególnie pożądane dla rozwoju kraju.
 - 6.3 Promować rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii oraz wykorzystywanie ich efektów na rzecz bezpieczeństwa narodowego.
 - 6.4 Zwiększać nakłady na badania i rozwój do poziomu średniej europejskiej oraz podnieść efektywność wykorzystania wyników tych prac i ich komercjalizacji.

ZAKOŃCZENIE

Mechanizmy realizacji postanowień niniejszej Strategii zostaną określone w ustawie o zarządzaniu bezpieczeństwem narodowym. Do czasu jej przyjęcia Strategia będzie wdrażana w ramach obowiązujących przepisów prawa.

Za realizację postanowień zawartych w niniejszej Strategii odpowiadają ministrowie kierujący działami administracji rządowej, kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie, organy samorządu terytorialnego oraz inne podmioty, we właściwościach których pozostają kompetencje w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego. Są oni zobowiązani do uwzględnienia interesów narodowych i celów strategicznych w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego, ujętych w niniejszej Strategii we wszystkich planowanych do realizacji przedsięwzięciach oraz działalności bieżącej.

Weryfikacja realizacji zadań określonych w niniejszej Strategii oraz wypracowanie propozycji jej aktualizacji odbywać się może w ramach strategicznych przeglądów w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego.

